

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

PROGRAMUL TRANZIȚIE JUSTĂ
2021-2027

Programul Tranziție Justă 2021-2027

Alba Iulia, 7 decembrie 2023

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Context:

 11 decembrie 2019: **Pactul Ecologic European (European Green Deal)**-reflectă viziunea în ceea ce privește tranziția, până în anul 2050, la o Europă neutră din punct de vedere al emisiilor de gaze cu efect de seră și prietenoasă cu mediul.

 14 ianuarie 2020: CE a lansat **Planul de investiții pentru o Europă durabilă**, un prim set de propuneri pentru punerea în aplicare a Pactului Ecologic European și a constituit **Mecanismul pentru o Tranziție Justă**.

 4 martie 2020: CE a publicat propunerea de **Regulament privind stabilirea cadrului pentru atingerea obiectivului de neutralitate climatică și modificarea Regulamentului (UE) 2018/1999 - Climate Law. Regulamentul** - element principal care derivă din Pactul Ecologic European - actul legislativ european privind clima care consacră obiectivul atingerii neutralității climatice în 2050.

 24 februarie 2021, CE a publicat **noua Strategie UE** privind adaptarea la efectele schimbărilor climatice - definește calea de urmat pentru a face față consecințelor inevitabile ale acestora.

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Tranziție justă

”Tranziția justă reprezintă un set de principii, procese și practici care urmăresc să asigure că nicio persoană, niciun angajat, loc, sector, țară sau regiune nu vor fi lăsate în urmă în tranziția de la o economie cu emisii ridicate de carbon la o economie cu emisii scăzute de carbon” (conform IPCC - Grupul interguvernamental de experți în evoluția climei)

Ce este neutralitatea climatică?

O BALANȚA NETĂ ZERO A EMISIILOR SE ATINCE ATUNCI CÂND GAZELE ELIBERATE ÎN ATMOSFERĂ SUNT NEUTRALIZATE

- ▶ A deveni „neutri din punct de vedere al impactului asupra climei” (climate neutral) înseamnă:
- ▶ **reducerea emisiilor** de gaze cu efect de seră, pe cât mai mult posibil, dar presupune și
- ▶ compensarea oricăror emisii care se produc prin **creșterea absortiei lor**.

PROGRAMUL
TRANZIȚIE
JUSTĂ
2021-2027

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Mecanismul pentru o Tranziție Justă

Instrument-cheie creat pentru a se asigura că trecerea către o economie neutră din punct de vedere climatic are loc în mod echitabil, respectându-se principiul ”nimeni nu este lăsat în urmă”

**55 miliarde EURO
în perioada 2021-
2027**

**Pilonul I - Fondul
pentru o Tranziție Justă
(FTJ)**

**Pilonul II - O schemă
pentru „o tranziție justă”
din cadrul programului
InvestEU pentru atragere
de investiții private;**

**Pilonul III - Facilitate de
împrumut pentru sectorul
public, în cadrul căreia
Banca Europeană de
Investiții (BEI) va mobiliza
investiții suplimentare
pentru regiunile în cauză**

PROGRAMUL
TRANZIȚIE
JUSTĂ
2021-2027

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Programul Tranziție Justă 2021-2027 (PTJ)

Fiecare țară are
un program de
tranziție justă

Just Transition
Fund

În România, Fondul pentru Tranziție
Justă este implementat prin
Programul Tranziție Justă 2021-2027

Fiecare teritoriu (județ) are un
Plan Teritorial de Tranziție Justă

Obiectiv general: Sprijinirea teritoriilor celor mai afectate de tranziția către neutralitatea climatică și evitarea adâncirii disparităților regionale.

PROGRAMUL
TRANZIȚIE
JUSTĂ
2021-2027

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Planul Teritorial pentru o Tranziție Justă în județul Mureș (PTTJ)

- Este **documentul strategic de bază** pentru fundamentarea intervenției Programului Tranziție Justă 2021-2027 (PTJ) în județul Mureș
- Este parte a PTJ, **aprobat de către Comisia Europeană** prin Decizia de aprobare nr. C(2022) 9125/02.12.2022
- A fost elaborat printr-o **consultare partenerială largă și transparentă**, prin **Grupul de lucru județean**, care cuprinde:
 - o instituții publice relevante și cu responsabilități în domeniile vizate de plan (ADR Centru, Instituția Prefectului - Județul Mureș, Primării, APM, AJOFM, Camera de Comerț, ISJ, GAL-uri, etc)
 - o mediul academic (UMFST, Sapiientia),
 - o ONG -uri sociale și de protecția mediului,
 - o întreprinderi mari, IMM-uri
- Responsabil la nivel național: **Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene**
- Coordonator la nivel local: **Consiliul Județean Mureș**

PROGRAMUL
TRANZIȚIE
JUSTĂ
2021-2027

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Planul Teritorial pentru o Tranziție Justă în județul Mureș (PTTJ)

Evaluarea impactului economic, social și teritorial al tranziției către o economie neutră din punct de vedere climatic

Sectoare economice afectate de
procesul de tranziție în județul
Mureș

- Sectorul producției de fertilizanți chimici
- Sectoare mari consumatoare de energie: industria energetică, pe bază de gaze naturale, construcții metalice și produse din metal, fabricare de componente pentru producția de automobile

Pierderea de locuri de muncă la
orizontul anului 2030

-2149 de locuri de muncă aferente Combinatului Azomureș, expuse riscului de pierdere + Pierderi locuri de muncă la nivelul furnizorilor companiei din afara platformei (aprox. 7000, din care 30% în județ)

Necesarul de reconversie

- nevoia de perfecționare/specializare pt. meserii precum: strungar, sudor, fochist, lăcătuș mecanic, tehnician / dispecer producție, supervisor mecanic/ electric, compresorist, mașinist hidro etc.

PROGRAMUL
TRANZIȚIE
JUSTĂ
2021-2027

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Programul Tranziție Justă 2021-2027 (PTJ)

- Aprobat de Comisia Europeană prin decizia nr. C(2022) 9125/02.12.2022
- Răspunde nevoilor de investiții definite la nivelul **planurilor teritoriale pentru o tranziție justă (PTTJ)**

- Alocare financiară: **2,53 mld. Euro** (2,139 mld. Euro FTJ + 391 mil. Euro BS) dedicate atenuării impactului socio-economic al tranziției la neutralitate climatică pentru fiecare din cele 6 județe identificate ca fiind eligibile pentru finanțare în cadrul Fondului pentru o Tranziție Justă: **GJ, HD, DJ GL, PH și MS**

Este structurat pe 6 priorități dedicate fiecăruia dintre cele șase județe și o prioritate de asistență tehnică, cu alocare financiară distinctă.

Alocări	Euro (FTJ)
<u>Gorj</u>	456.624.966,00
<u>Hunedoara</u>	446.873.756,00
<u>Dolj</u>	350.225.301,00
<u>Galați</u>	329.447.368,00
<u>Prahova</u>	235.477.760,00
<u>Mureș</u>	235.477.760,00
<u>Total P1_P6</u>	2.054.126.911,00
<u>AT</u>	85.588.621,00
<u>Total program</u>	2.139.715.532,00

PROGRAMUL
TRANZIȚIE
JUSTĂ
2021-2027

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Acțiuni în cadrul PTJ 2021 - 2027

Dezvoltarea
întreprinderilor și a
antreprenoriatului
(procent alocare - 53%)

Investiții
productive în întreprinderi
mari
(procent alocare - 5%)

Energie verde accesibilă și
mobilitate nepoluantă
(procent alocare - 22%)

Srijin pentru ecologizarea și
reconversia imobilelor afectate
de activități economice în declin
sau în transformare
(procent alocare - 5%)

Srijinirea tranziției forței
de muncă
(procent alocare - 11%)

Acțiuni de asistență
tehnică pentru AM
PTJ/OI-uri
(procent alocare - 4%)

PROGRAMUL
TRANZIȚIE
JUSTĂ
2021-2027

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

PTJ-Prioritatea 6. Atenuarea impactului socio-economic al tranziției la neutralitatea climatică în județul Mureș

Județul Mureș a devenit o **zonă de investiții prioritare** datorită emisiilor ridicate de gaze cu efect de seră care rezultă din producția de energie electrică pe bază de combustibili fosili și din industria grea (industria chimică), care sunt energointensive și poluatoare.

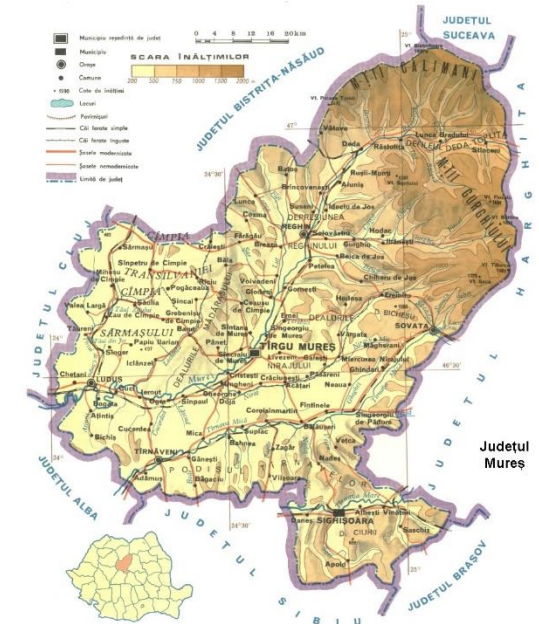
Principalele grupuri-țintă - **întreaga populație a județului Mureș**

Operațiune de importanță strategică: Investiție pentru reducerea substanțială a emisiilor ETS aferente producției de fertilizanți chimici

PROGRAMUL
TRANZIȚIE
JUSTĂ
2021-2027

Combinatul Azomureș - integrarea hidrogenului verde în producția de amoniac: 21 mil. Euro

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

PTJ-Prioritatea 6. Atenuarea impactului socio-economic al tranziției la neutralitatea climatică în județul Mureș

Obiectiv specific: JSO8.1. A permite regiunilor și cetățenilor să facă față efectelor sociale, asupra ocupării forței de muncă, economice și de mediu ale tranziției către țintele energetice și climatice ale Uniunii pentru 2030 și o economie neutră din punct de vedere climatic a Uniunii până în 2050, în temeiul Acordului de la Paris. (FTJ)

ALOCARE: 277 mil euro din care: 235,477 MIL Euro FTJ + 42 mil Euro cofinanțarea națională

Beneficiari: sectorul privat, sectorul cercetării, UAT și parteneriatele acestora

Sunt vizate **toate cele 6 acțiuni** ale programului

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Rezultate așteptate - P6 Mureș (2029)

277
Mil.Euro

- **707** întreprinderi care vor putea beneficia de sprijin;
- **279** întreprinderi nou înființate;
- **3.532** șomeri care vor putea beneficia de sprijin;
- **1.342** locuri de muncă create în entitățile care beneficiază de sprijin;
- **3.000** gospodării sprijinite pentru a dobândi statutul de prosumator;
- **31** MW capacitate de producție suplimentară pentru energia din surse regenerabile;
- **37.198** MWh/an energie totală din surse regenerabile produsă;
- **1.288** pasageri deserviți de materialul rulant ecologic destinat transportului public colectiv;
- **38** puncte de încărcare electrică;
- **19** ha suprafață de teren reabilitat;
- **10** ha sol reabilitat utilizat pentru zone verzi, locuințe sociale, activități economice sau alte utilizări

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Oportunități de finanțare - apeluri de proiecte previzionate 2023-2024 (PTJ)

Denumire Ghid solicitant	Data est. lansare apel	Data est. deschidere apel
Srijin pentru IMM-uri (1A)	20.10.2023	20.12.2023
Srijin pentru microintreprinderi (1.B)	trim 4/2023	trim 1/2024
Srijin pentru intreprinderi sociale (1.C)	trim 4/2023	trim 1/2024
Srijin pentru infrastructura de afaceri (1.D)	trim 1/2024	trim 2/2024
Srijin pentru intreprinderi de tip spin-off, spin-out si start-up (1.E)	trim 1/2024	trim 2/2024
Cresterea capacitatii AJOFM (2.A)	trim 4/2023	trim 2/2024
Recoverisie profesionala (2.B)	trim 4/2023	trim 1/2024
Menținerea forței de muncă înalt calificată (2.C)	trim 4/2023	trim 2/2024
Energie regenerabilă pentru gospodării (3.A)	trim 1/2024	trim 1/2024
Capacitati de productie, transport si stocare de energie RES - cladiri publice (3.B)	trim 1/2024	trim 1/2024
Transport public (3.C)	trim 1/2024	trim 1/2024
Remediere, decontaminare, reconversie situri contaminate (4.A)	trim 2/2024	trim 2/2024

PROGRAMUL
TRANZIȚIE
JUSTĂ
2021-2027

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Coordonatoarea Programului Tranziție Justă

Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, prin
Autoritatea de Management pentru Programul Tranziție
Justă (AM PTJ)

<https://mfe.gov.ro/ptj-21-27/>

5 Organisme Intermediare constituite la nivelul Agențiilor
de Dezvoltare Regională (ADR) Vest, Sud Vest, Centru, Sud
Muntenia și Sud Est.

Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru - Organism Intermediar pentru Programului Tranziție Justă
2021-2027 la nivelul Regiunii Centru

www.adrcentru.ro

Consiliului Județean Mureș, coordonator al Grupului județean pentru coordonarea tranziției la
neutralitate climatică în județul Mureș

www.cjmures.ro

PROGRAMUL
TRANZIȚIE
JUSTĂ
2021-2027

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru Organism Intermediar Program Tranziție Justă 2021-2027

 Acord de delegare a anumitor atribuții privind implementarea Programului Tranziție Justă, semnat în 21.08.2023 între MIPE, în calitate de AM PTJ și ADR Centru

Atribuții delegate:

- Contribuție OI la activitatea de Programare,
- Evaluarea, selecția și contractarea proiectelor,
- Informare și help- desk pentru solicitanți și beneficiari,
- Verificarea achizițiilor și a cererilor de prefinanțare, rambursare și plată,
- Monitorizarea proiectelor;

PROGRAMUL
TRANZIȚIE
JUSTĂ
2021-2027

 Eveniment lansare: Conferința "Fonduri pentru mediul de afaceri din județul Mureș prin Programul Tranziție Justă", Târgu Mureș, 5 decembrie 2023

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Vă mulțumim pentru atenție!

Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru

Adresă:	Alba Iulia, Str. Decebal, nr. 11
Telefon:	0258-818616, int. 601
Fax:	0258-818613
E-mail:	office@adrcentru.ro
Site:	http://www.adrcentru.ro/ptj-centru/